

LOPPURAPORTTI

1. Evijärven kunta

2. Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen Evijärven lähivaluma-alueella

3. Yhteenvedo hankkeesta

Tavoitteena on vähentää Evijärven lähivaluma-alueen metsäojitusalueiden aiheuttamaa vesistökuormitusta. Hankkeessa laadittiin suunnitelma, jossa kartoitettiin riskialttiita kuormituspaikkoja, joihin suunniteltiin vesiensuojelun edistämiseksi esim. kosteikko, pohjapato tai laskeutusallas metsäojitusalueelta tulevan vesistökuormituksen vähentämiseksi.

Tarjouskilpailun jälkeen vesiensuojelurakenteiden suunnittelijaksi valittiin OTSO Metsäpalvelut Oy.

OTSO Metsäpalvelut Oy teki suunnitteluun tarvittavat kartta- ja maastotyöt vuoden 2016 loppuun mennessä. Maanomistajien kanssa jatkettiin vielä alkuvuoden 2017 aikana. Hankkeen loppuraportti valmistui 14.2.2017.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen Evijärven lähivaluma-alueella on osa Evijärven kunnostushanketta joka alkoi vuonna 2016. Evijärven kunnostushankkeen tavoitteena on vähentää Evijärveen tulevaa ravinnekuormitusta ja parantaa järven virtauksia umpeenkasvaneissa lahdissa ja salmissa. Hanke alkoi vuonna 2016 ja on jatkuu vuoteen 2019. Evijärven kunnostushankkeen yhtenä merkittävänä tavoitteena on vähentää metsätalouden vesistökuormitusta.

b. Hankkeen tavoitteet

Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen Evijärven lähivaluma-alueella – hanke oli suunnitteluhanke, jossa suunniteltiin metsäojitusalueille vesiensuojelurakenteita, jotka vähentävät metsäalueilta Evijärveen tulevaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta.

Metsäkeskuksen luonnonhoidon asiantuntija Jouko Hautamäki teki alustavan selvityksen Evijärven valuma-alueiden metsäalueista ja arvion mistä ojitusalueiden kunnostustyö olisi hyvä aloittaa vuonna 2016. Selvityksen perusteella päätettiin hankkeen ohjausryhmässä parantaa vanhojen vesiensuojelurakenteiden kunnostamista Evijärven lähivaluma-alueella, jonka maapinta-ala on 6300 ha ja jonka eri puolilla on ojitettuja metsämaita.

4.2. Hankkeen toteutus

c. toimenpiteet

Vesiensuojelurakenteiden suunnittelu Evijärven lähivaluma-alueelle oli toteutettava ulkopuolisella asiantuntijalla, joka on perehtynyt metsätalouden ympäristönsuojeluasioihin. Vesiensuojelurakenteiden suunnittelutyöstä järjestettiin tarjouskilpailun.

Metsäojituksen vesiensuojelurakenteiden suunnittelua tekeviä tahoja ei ole kovin useita. Tarjouspyyntö lähetettiin Suomen Metsäkeskukselle, OTSO Metsäpalvelut Oy:lle ja Vapo Clean Water Oy:lle.

Kaikilta kolmelta tarjoukset / vastaukset olivat perillä määräpäivään 13.9.2016 klo 15.00 mennessä Evijärven kunnan teknisessä toimistossa.

Suomen Metsäkeskus / Jouko Hautamäki ilmoitti 12.9.2016 tulleella kirjelmällä, että Suomen metsäkeskuksen resurssit eivät jonossa olevien hankeaihioiden takia riittäneet vuonna 2016 uusien alueellisten suunnitelmien laatimiseen.

Vapo Oy Clean Waters Oy jätti kaksi erillistä tarjousta. Tarjous käsitti ns. laajemman tarjouksen ja suppeamman yleissuunnitelma – tasoisen tarjouksen maanomistajasuostumuksilla tai ilman (enintään 60 kpl)

Evijärven kunnanhallitus teki päätöksen suunnittelijan valitsemisesta 19.9.2016. Suunnittelijaksi valittiin OTSO Metsäpalvelut Oy. Suunnittelun hinta oli 15 000 euroa (alv 0 %), joka oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

d. aikataulu

Sopimus OTSO Metsäpalvelut Oy:n ja Evijärven kunnan kanssa tehtiin 1.11.2016 tarjouspyynnön mukaisista töistä.

Sopimuksen mukaan Evijärven lähivaluma-alueelle tehtävä suunnittelutyö metsäojitusalueiden vesiensuojelurakenteista tuli olla kaikilta osin valmis 31.12.2016. Sopimuksen mukaan, mikäli jompikumpi osapuoli haluaa perustellusta syystä poiketa aikataulusta, siitä neuvotellaan erikseen.

OTSO Metsäpalvelut Oy teki suunnittelutyöhön tarvittavat kartta- ja maastotyöt marras- ja joulukuussa 2016. Maanomistajien kanssa käytiin sopimusneuvotteluja rakenteiden toteutuksesta vielä alkuvuonna 2017.

Suunnittelusta vastasi suunnittelija Tuomo Isokangas. Hän on tehnyt vastaavaa kartoitusta monissa hankkeissa mm. Lappajärvi Life ja Ympäristöstävällinen Järvisetu – hankkeissa 2000 – luvun alussa.

Evijärven kunnostushankkeen ohjausryhmä piti tärkeänä, että maanomistajien tiedotetaan suunnittelusta hyvissä ajoin toteuttamisen varmistamiseksi. Evijärven kunta järjesti yhteistyössä OTSO Metsäpalvelut Oy:n kanssa metsänomistajille ja muille kiinnostuneille 8.12.2016 tiedotustilaisuuden Evijärven lähivaluma-alueen metsäojitusalueiden vesiensuojelun suunnittelutyöstä.

e. resurssit ja toteutuksen organisaatio

Suunnittelutyö teetettiin ulkopuolisella asiantuntijataholla OTSO Metsäpalvelut Oy:llä, jonka vastuulla oli, että työ eteni tehdyn sopimuksen mukaisesti aikataulussa. Evijärven kunnostushankkeen ohjausryhmä seurasi ja ohjeisti suunnittelua.

Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen Evijärven lähivaluma-alueella –hanke toteutettiin osana Evijärven kunnostushanketta, jolle Evijärven kunnanhallitus on 3.2.2016 asettanut ohjausryhmän. Ohjausryhmään kuuluu kunnaninsinööri, ympäristösihteerin ja kunnanhallituksen edustajan lisäksi Evijärven viiden osakaskunnan ja Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n edustajat. Ohjausryhmä voi kutsua lisäksi asiantuntijajäseniä, joita hankkeen ohjausryhmässä ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Aisaparin sekä Evijärven- Kortejärven kalastusalueen edustajat.

Hankkeen ohjausryhmä ei tee virallisia päätöksiä, vaan ne tekee Evijärven hallintosäännön mukaisesti kunnanhallitus, tekninen lautakunta tai viranhaltija. Hankkeen ohjausryhmä seurasi ja valvoi OTSO Metsäpalvelut Oy:n suunnittelutyötä ja edistymistä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

f. kustannukset ja rahoitus

Evijärven kunnanhallitus hyväksyi kokouksessa 27.6.2016 Evijärven hankkeen kunnostussuunnitelman ja budjetin vuosille 2016 ja 2017. Lisäksi edellytettiin ulkopuolisen rahoituksen hakemista hankesuunnitelmille.

Kunnanhallitus valitsi 19.9.2016 suunnittelijaksi OTSO Metsäpalvelut Oy:n. Suunnittelun hinta oli 15 000 euroa (alv 0 %), joka oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti suunnittelukustannuksiin metsäojitusalueen vesiensuojelurakenteiden tehostamiseen lähivaluma-alueella haettiin leader – rahoitusta Aisaparilta lokakuun 2016 alussa ns. Investointi ja kehittämishankkeena. Hakemus oli tullut Aisaparissa vireille 5.10.2016. Hakemukseen liitettiin tarvittavat asiakirjat.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen avustuspäätös 1.6.2017

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus hylkäsi Evijärven kunnan leader -rahoitushakemuksen sillä perusteella, että hanke ei täyttänyt yleishyödyllisen kehittämishankkeen tukiehtoja. Päätöksen perusteluissa todettiin mm. seuraavaa:

” Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää hankesuunnitelman ja että hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä. Esitetyn hankkeen tulokset ovat hyödynnettävissä vain hankkeen mukana olevilla metsänomistajilla.

Hankkeesta saatava hyöty ei saa rajoittua alueellisesti tai hyötyjien perusteella yhteen tai harvaan ennalta tiedossa olevaan ryhmään. Kyseisessä hankkeessa hyötyjinä ovat tietyt metsänomistajat, joiden metsien osalta suunnitelma tehdään.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma-asiakirjan mukaan toimenpiteestä 7.1 voidaan toteuttaa kehittämistä, joista hyöty kohdentuu maaseudun yrittäjille ja asukkaille. toimenpiteestä ei tueta yksityisten henkilöiden tai maatilojen ympäristö-, energia-, jäte- tai vesihuoltoon tai tietoliikenneyhteyksiin liittyviä hankkeita. Hyöty hankkeesta kohdistuu vain tietyille tahoille ja hankkeessa on puhtaasti kyse vesiensuojelullisesta hankkeesta.”

Evijärven kunnan valitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksestä

Evijärven kunta teki valituksen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen 1.6.2017 tekemästä päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 20.6.2017. Valituksessa tuotiin esille mm. seuraavaa päätöksen kumoamiseksi:

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

"Suunnittelualueella, 6300 ha, Evijärven, järven, lähivaluma-alueen metsäojitusalueella, on lukuisia metsänomistajia. Metsäpalvelut OTSO mukaisesti noin 300 maanomistajaa. Suunnittelutyö tehtiin koko alueelle eli kaikkien järven lähivaluma-alueen metsänomistajien alueelle. Työ tehtiin sekä kartta- että maastotyönä niin, että löydettiin vesiensuojelurakenteiden parhaat paikat. Vesiensuojelurakenteita ovat kosteikot ja laskeutusaltaat. Suunnittelutyössä tavoitteena oli löytää sellaiset kohteet, jotka ovat toteutuskelpoisia ja joilla on merkitystä jo olemassa olevan metsäojituksen aiheuttaman ravinnekuormituksen vähentämiseksi järvestä, Evijärvestä. On täysin sattumanvaraista, kenen maille näitä vesiensuojelurakenteita on katsottu tarpeelliseksi toteuttaa. Tavoitteena ei ole tuottaa hyötyä tietyille metsänomistajille, vaan vähentää Evijärven ulkoista kuormitusta. Monetkaan metsänomistajat eivät halua vesiensuojelurakenteita, koska kokevat ne haitaksi omille mailleen. Metsäpalvelut OTSO kävi neuvottelut maanomistajien kanssa, joiden maille kartoitettiin soveltuvia vesiensuojelurakenteita ja teki kirjalliset sopimukset. Sopimusten saaminen on tärkeä tekijä jatkorahoituksen varmistamiseksi.

Vastaavasti mikäli kylä haluaa rakennuttaa jätevesiviemärin alueelleen, joudutaan ensin tekemään suunnitelma, jota voidaan käyttää jatkorahoituksen hakemisessa toteutukseen. Jätevesiviemärin rakentaminen vähentää jätevesien aiheuttamaa kuormitusta vesistöissä. Vastaavasti jo aiemmin tapahtuneen metsäojituksen seurauksena metsäojitusalueiden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämiseksi, tulee suunnitella oikeat vesiensuojelurakenteet oikeisiin paikkoihin, minkä jälkeen voidaan hakea toteutukseen rahoitusta. Leader –rahoitusta on annettu viemäriverkostojen suunnitteluun. Viemärin rakentaminen on myös vesiensuojellinen hanke.

Evijärven metsäojituksen vesiensuojelurakenteiden suunnitteluhanke Evijärven lähivaluma-alueella, tukee mitä suurimmissa määrin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa, sillä siitä saatava hyöty kohdentuu juuri maaseudun asukkaisiin ja yrittäjiin. Aisaparin Leader –ryhmän strategiassa tavoitteena on mm. luonto ja maisemat, elävä kulttuurimaisema ja hyväkuntoiset vesistöt työn ja elämysten lähteinä sekä monimuotoinen ja hyvinvoiva luontoympäristö. Näihin tavoitteisiin ja arvoihin kuuluu puhdas ja hyvinvoiva järvi, josta koko alueen asukkaat ja yritykset pystyvät nauttimaan ja hyötymään."

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätökset vuonna 2018

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on antanut asiasta päätöksen 26.9.2018, joka on huomioitu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksessä 24.10.2018. ELY-keskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

on myöntänyt Evijärven lähivaluma-alueen metsäojitusalueiden
vesiensuojelurakenteiden suunnitteluun yhteensä **9600 euroa**.

Maksatuksen hakeminen 2018

Etelä-Pohjanmaa ELY-keskuksen 24.10.2018 antaman päätöksen mukaan
Metsätaloudellisen vesiensuojelun tehostaminen Evijärven lähivaluma-alueella –
hankkeen toteutusaika on ollut 10.10.2016–31.12.2017. Myönteinen ELY-keskuksen
avustuspäätös hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti on tehty 24.10.2018 ja se on
tullut tiedoksi kuntaan 24.10.2018 sähköisesti Hyrran kautta ja 25.10.2018
sähköpostitse. Evijärven kunta ei ole voinut jättää maksatushakemusta aiemmin,
koska ei ole ollut tiedossa myönnetäänkö hankkeelle avustusta vai ei.
Maksatushakemus Aisapari ry:lle laitetaan viimeistään marraskuussa 2018.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen 24.10.2018 antaman päätöksen mukainen
hyväksytty rahoitus on yhteensä 15 000 euroa.

Hyväksytty rahoitussuunnitelma.

RAHOITUSLAJI	Haettu €	Hyväksytty €
Haettava tuki /avustus	12 000	
EU-osuus		5 040 €
Valtio		4 560 €
Kuntaraha toimintaryhmältä		2 400 €
Julkinen tuki yhteensä	12 000 €	12 000 €
Yksityinen rahoitus	3 000 €	3 000
Kokonaisrahoitus	haettu 15 000 €	Hyväksytty 15 000 €

g. raportointi ja seuranta

Evijärven kunnostushankkeen ohjausryhmä ja kunnanhallitus on käsitellyt Evijärven
lähivaluma-alueen metsäojitusalueiden vesiensuojelun suunnittelutyötä seuraavasti:

Ohjausryhmä 1.9.2016. Käsiteltiin tarjouskilpailua. Lisäksi päätettiin, että haetaan
suunnitteluun leader -rahoitusta.

Kunnanhallitus 19.9.2016, Kunnanhallitus hyväksyi OTSO Metsäpalvelut Oy:n
Evijärven lähivaluma-alueen metsäojitusalueiden vesiensuojelun suunnittelun
toteuttajaksi.

Ohjausryhmä 16.11.2016, Merkittiin tiedoksi, että kunnanhallitus on hyväksynyt OTSO
Metsäpalvelut Oy:n suunnittelun toteuttajaksi. Lisäksi merkittiin tiedoksi, että sopimus
on allekirjoitettu ja että suunnitteluun on haettu leader-rahoitusta.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

Ohjausryhmä 14.2.2017, OTSO Metsäpalvelut Oy:stä Tuomo Isokangas esitteli suunnittelutyö tuloksista loppuraportin ” ”Metsäluonnonhoito hanke Evijärven lähivaluma-alueen vesiensuojelun tehostaminen”.

h. toteutusolelutukset ja riskit

Evijärven lähivaluma-alueen vesiensuojelun tehostaminen- suunnitteluhankeen toteutukseen ei sinänsä liittynyt riskejä. Vuoden 2016 marras- ja joulukuu olivat maastotöiden kanssa otollisia, sillä alkutalvi oli lumeton ja lämmin.

Eniten ongelmia tuottivat maanomistajaneuvottelut, sillä ilman maanomistajan lupaa ei voida toteuttaa suunniteltuja vesiensuojelurakenteita. Maanomistajasuostumukset ovat olennainen tekijä suunniteltujen rakenteiden toteuttamiselle ja rahoituksen hakemiselle.

Hankkeessa laadittu suunnitelma toteutui odotusten mukaisesti.

4.3. Yhteistyökumppanit

Hankkeen toteutuksessa ei ollut muita yhteistyökumppaneita kuin suunnittelijaksi valittu OTSO Metsäpalvelut Oy.

4.4. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tulokset on esitelty OTSO metsäpalvelut Oy:n tekemässä raportissa. Alueelle on suunniteltu 14 toimenpidekohdetta parantamaan metsäisen lähivaluma-alueen vesiensuojelua

Vesiensuojelutoimenpiteet:

- 4 kpl kosteikkoja
- 9 kpl kunnostettavaa laskeutusallasta
- 1 kpl uusi laskeutusallas

Suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamisen kautta vähennetään Evijärveen tulevaa ravinnekuormitusta lähivaluma-alueen metsäojitusalueilta.

4.5. Miten hankkeen tulokset ja toimenpiteet jäävät elämään hankkeen jälkeen?

Suunnitelma lähetettiin 4.9.2017 Suomen Metsäkeskukselle ns. Kemera rahoituksen hakuun. Suomen Metsäkeskus on myöntänyt suunniteltujen 14 vesiensuojelutoimenpiteiden toteutukseen Kemera rahoituksen 14.11.2017.

Suunnitellut vesiensuojelutoimenpiteet toteutetaan erillisessä hankkeessa, josta vastaa Suomen Metsäkeskus.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

AISAPARI

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Suomen Metsäkeskus on myöntänyt suunniteltujen 14 vesiensuojelutoimenpiteiden toteutukseen Kemera- rahoituksen 14.11.2017. Suunnitellut 14 vesiensuojelutoimenpidettä toteutetaan Kemera-rahoituspäätöksen mukaisesti viimeistään 31.5.2021 mennessä.

6. Allekirjoitukset ja päiväys

Evijärvellä 31 / 10 . 2018

Teemu Kejonen

kunnanjohtaja

Tuomo Saari

kunnaninsinööri